

Sygn. akt: I C 2/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 marca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Wojciech Waclaw
Protokolant:	sekretarz sądowy Joanna Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 27 lutego 2019 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **W. M. (1), M. M. (1), A. M. (1), M. M. (2), K. M. (1), H. B.**

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o zapłatę

I zasądza od pozwanego **(...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.** rzecz powoda **W. M. (1)** tytułem zadośćuczynienia kwotę 84 000,- zł (osiemdziesiąt cztery tysiące złotych), wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30 08 2017 r. nadto kwotę 8366,80 zł (osiem tysięcy trzysta sześćdziesiąt sześć złotych 80/100) tytułem odszkodowania wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 20 kwietnia 2018 r. do dnia zapłaty, z tym ustaleniem, że wszelkie kwoty wypłacone powodowi w ramach zasądzonej wyrokiem karnym w sprawie (...) nawiązki z art. 46 § 2 kk zwalniają pozwanego z obowiązku zapłaty zadośćuczynienia do wysokości każdorazowo uiszczonych na rzecz powoda kwoty:

II zasądza od pozwanego **(...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.** rzecz powódki **A. M. (1)** tytułem zadośćuczynienia kwotę 84 000,- zł (osiemdziesiąt cztery tysiące złotych), wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30 08 2017 r.

III zasądza od pozwanego **(...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.** rzecz powódki **M. M. (2)** tytułem zadośćuczynienia kwotę 49 000,- zł (czterdzieści dziewięć tysięcy złotych), wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30 08 2017 r.

IV zasądza od pozwanego **(...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.** rzecz powoda **M. M. (1)** tytułem zadośćuczynienia kwotę 49 000,- zł (czterdzieści dziewięć tysięcy złotych), wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30 08 2017 r.

V zasądza od pozwanego **(...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.** rzecz powódki **K. M. (1)** tytułem zadośćuczynienia kwotę 28 000,- zł (dwadzieścia osiem tysięcy złotych), wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30 08 2017 r.

VI zasądza od pozwanego **(...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.** rzecz powódki **H. B.** tytułem zadośćuczynienia kwotę 28 000,- zł (dwadzieścia osiem tysięcy złotych), wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30 08 2017 r.

VII umarza powództwo co do zapłaty kwoty 4000,- zł

VIII oddala powództwo w pozostałej części;

IX ustala, że koszty procesu i koszty sądowe między stronami zostają stosunkowo rozdzielone i pozostawia ich szczegółowe rozliczenie do czasu uprawomocnienia się wyroku.

Sygn. akt I C 2/18

UZASADNIENIE

W. M. (1), A. M. (1), M. M. (1), M. M. (2), K. M. (1) i H. B. wnieśli przeciwko (...) S.A. z/s w W. pozew o zapłatę:

I. tytułem zadośćuczynienia na rzecz:

a) W. M. (1) kwoty 200.000 zł,

b) A. M. (1) kwoty 200.000 zł,

c) M. M. (1) kwoty 120.000 zł,

d) M. M. (2) kwoty 120.000 zł,

e) K. M. (1) kwoty 80.000 zł,

f) H. B. kwoty 80.000 zł,

z ustawowymi odsetkami od dnia 30 sierpnia 2018 r. do dnia zapłaty,

II. tytułem odszkodowania na rzecz W. M. (1) kwoty 22.026,99 zł tytułem odszkodowania z odsetkami ustawowymi od dnia 30 sierpnia 2017 r. do dnia zapłaty.

Jednocześnie powodowie wnieśli o zasądzenie na ich rzecz od pozwanego zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu wskazali, że w wyniku wypadku komunikacyjnego śmierć poniósł K. M. (2), będący synem W. i A. M. (2), bratem M. M. (3) i M. M. (4) oraz wnukiem K. M. (3) i H. B.. Śmierć bliskiej osoby, będąca konsekwencją niezachowania warunków bezpieczeństwa innego uczestnika ruchu drogowego, stanowi dla powodów traumatyczne przeżycie. Wymienieni utracili nagle i niespodziewanie syna, brata, wnuka. Doznali znacznego cierpienia psychicznego związanego ze stratą osoby najbliższej. Wydarzenie to wpłynęło na ich osłabienie aktywności życiowej, stresu pourazowego, stanów lękowych i depresyjnych

(k. 4-12 oraz protokół rozprawy z dnia 29 sierpnia 2018 r. w zakresie ograniczenia roszczenia odszkodowawczego k. 377).

W odpowiedzi na pozew, pozwane (...) wniosło o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie od powodów na jego rzecz zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz opłaty od pełnomocnictwa.

Towarzystwo (...) wskazało, że poszkodowany K. M. (2) przyczynił się do powstania zdarzenia i zwiększenia rozmiarów szkody poprzez brak zapiętych pasów bezpieczeństwa. Wymieniony podróżował na tylnej kanapie wraz z trojgiem innych osób. W wyniku zdarzenia tylko K. M. (2) wypadł z samochodu i został przez niego przygnieciony, zaś pozostali pasażerowie mieli zapięte pasy i nie doznali żadnych obrażeń. Dlatego, przyznane ewentualnie powodom świadczenie winno być pomniejszone o 60% a tytułu przyczynienia się. Nadto, zmarły w chwili zdarzenia był nietrzeźwy. W ocenie pozwanego, powodowie nie udowodnili swojego roszczenia (k. 288-294).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 6 września 2015 r. na drodze (...), jadąc od miejscowości M. w kierunku miejscowości S., kierowca samochodu marki D. (...) naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w ten sposób, że przekroczył prędkość administracyjnie dozwoloną, stracił panowanie nad kierowanym pojazdem na łuku drogi, zjechał na lewe pobocze drogi, a dalej do przydrożnego rowu po lewej stronie drogi, w wyniku czego, K. „wypadł” z samochodu przez szybę, a następnie został przez niego przygnieciony. Po 40 minutowej, bezskutecznej reanimacji, K. M. (2) poniósł śmierć. Sprawca wypadku został uznany za winnego i skazany na karę 1 roku pobawienia wolności z warunkowym zawieszeniem kary na okres 3 lat, tj. na podstawie art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 k.k.

Zgodnie z opinią techniczną sporządzoną na potrzeby postępowania przygotowawczego w K. P. w O., decydującym czynnikiem mający wpływ na wypadek było przekroczenie administracyjnej prędkości (z ograniczenia do 60 km/h do 88 km/h), co dorowadziło do utraty stabilności ruchu pojazdu i utraty sterowności pojazdu.

W chwili wypadku K. M. (2) nie miał zapiętych pasów. W pobranym materiale w postaci krwi w postępowaniu przygotowawczym stwierdzono 1,80‰ alkoholu etylowego.

Mocą wyroku karnego na rzecz powoda W. M. (1) zasądzono orzeczone od sprawcy wypadku nawiązkę w wysokości 4.000 zł.

(bezsporne, a nadto dowód: wyrok (...) k. 22, oświadczenie pełnomocnika powodów co do faktu niezapięcia pasów przez K. M. (4) k. 377a także z akt (...) – karta medycznych czynności ratunkowych k. 20, wyrok k. 172, opinia techniczna k. 88-94, w szczególności 93-94, opinia (...) k. 75v)

W dniu poprzedzającym wypadek, K. M. (2) jechał samochodem wraz z zespołem muzycznym E. S. do miejscowości Ł. – do hotelu (...), na wesele na które był wynajęty zespół. Menedżerem zespołu był J. B. – sprawca wypadku. W dniu wypadku obaj wracali do domu, do B..

(bezsporne, a nadto dowód: z akt sprawy (...) – protokołu zeznań J. B. k. 8-9, protokół oględzin miejsca wypadku k. 13-14 i dokumentacja fotograficzna – bez numeru, zeznania świadka A. D. k. 17-18, zeznania świadka M. K. k. 21-23, świadka A. G. k. 25-26, opinia techniczna k. 88-97, a także z akt niniejszej sprawy k. 408-409 i 412-413, 414-415, 416-418, 419-420, 421-470)

Przed wypadkiem K. M. (2) studiował w szkole muzycznej II stopnia we W. na kierunku jazz i muzyka rozrywkowa. Tam wynajmował pokój. Jego pasją była muzyka i gra na gitarze, uczył się również gry na pianinie. Przed śmiercią K. M. (2) grał w zespole muzycznym, do domu rodzinnego przyjeżdżał co dwa miesiące. Wszystkie święta spędzał z rodziną, utrzymywał regularny kontakt telefoniczny z rodzicami.

(dowód: zeznania powoda W. M. (1) k. 377v, zeznania powódki A. M. (1) k. 378, zeznania powoda M. M. (1) k. 378v, zeznania powódki M. M. (2) k. 378v-379, aktu usc k. 21)

O śmierci K. – jego rodziców – W. i A. M. (1) zawiadomiła policja.

W związku z wypadkiem u powoda W. M. (1) powstały zaburzenia subdepresyjne objawiające się obniżonym nastrojem, zaburzoną umiejętnością przeżywania radości, apatią, skłonnością do wycofywania się z relacji społecznych, podwyższonym napięciem emocjonalnym, drażliwością. Powód nie korzystał z pomocy psychologa i psychiatry. Traumatyczne przeżycia związane ze śmiercią syna wywołały u powódki A. M. (1) zaburzenia depresyjne o łagodnym nasileniu. Wskazana jest systematyczna, indywidualna terapia z psychologiem. Oboje zażywali leki – (...). W dalszym ciągu mają problemy ze snem.

Rodzeństwa zmarłego – powód M. M. (1) i powódka M. M. (2), chodzili do wspólnej szkoły podstawowej, mieli wspólnych przyjaciół. K. często nocował u brata M. w W.. Utrzymywał stały kontakt z siostrą M.. Po śmierci K., jego rodzeństwo nie korzystało z pomocy psychologa ani psychiatry. Oboje prawidłowo funkcjonują w rolach społecznych,

przy czym M. M. (1) w sytuacjach trudnych i w celu poprawy samopoczucia – sięgał po destrukcyjne rozwiązania – jak używanie alkoholu.

Powódka K. M. (1) (babka zmarłego), kilka dni po śmierci wnuka przeszła udar mózgu, który związany był z nadciśnieniem tętniczym oraz niewydolnością krążenia, z którymi powódka zmagala się od wielu lat. Aktualnie cierpi na zespół psychoorganiczny otępienny, a zaburzenie jest skutkiem uszkodzenia mózgu związanego z udarem, który przeszła w 2015 r. Stan zdrowia powódki charakteryzuje się emocjonalnym zubożeniem oraz uproszczeniem uczuciowości.

U powódka H. B. (babci zmarłego) występują cechy uszkodzenia ośrodkowego układu nerwowego uwarunkowane wieloletnim nadciśnieniem i stanem po udarze mózgu. Stan zdrowia powódki wykazuje wzmożoną podatność na przykre doświadczenia, nieprzyjemne emocje, w tym przeżywanie okoliczności wypadku.

(dowód: opinia psychiatryczno-psychologiczna biegłej A. P. i A. S. k 472-481, dokumentacja medyczna k. 28-32, 222-227, 235-238)

Pismem z dnia 17 sierpnia 2017 r. powodowie wezwali pozwane (...) do zapłaty na ich rzecz następujących kwot:

- a) na rzecz W. M. (1) 200.000 zł tytułem zadośćuczynienia i odszkodowania,
- b) na rzecz A. M. (1) 200.000 zł tytułem zadośćuczynienia,
- c) na rzecz M. M. (1) 120.000 zł tytułem zadośćuczynienia,
- d) na rzecz M. M. (2) 120.0000 zł tytułem zadośćuczynienia,
- e) na rzecz H. B. 80.000 zł tytułem zadośćuczynienia,

(dowód: wezwania k. 23-27, potwierdzenie nadania k. 23)

W związku ze śmiercią syna K. M. (2), powód W. M. (1) poniósł koszty związane z pogrzebem w łącznej wysokości 26.207,99 zł, na którą składały się następujące elementy:

- a) ceremonia pogrzebowa – 800 zł,
- b) garnitur dla zmarłego – 380 zł,
- c) przygotowanie świątyni do pogrzebu – 200 zł,
- d) opłata za miejsce na cmentarzu na 20 lat, opłata za zawiadomienia, opłata za pochówek – 864 zł,
- e) usługa pogrzebowa – przebudowa grobu do pochówku K. M. (2) – 1.080 zł,
- f) usługa pogrzebu – 3.024 zł,
- g) nagrobek granitowy dla zmarłego – 14.560 zł,
- h) opłata za zezwolenie na budowę pomnika – 324 zł,
- i) usługa pogrzebu, trumna, transport ciała, kremacja, kwiaty, nekrolog, autobus – 4.482 zł,
- j) buty dla zmarłego – 169,99 zł,
- k) przygotowanie ciała do pogrzebu – 324 zł.

Powód nadto poniósł koszt opłaty skarbowej za odpis aktów skróconych zmarłego syna w wysokości 110 zł.

W. M. (1) otrzymał zasiłek pogrzebowy w wysokości 4.000 zł. Zakupiony nagrobek jest pomnikiem na dwie kwatery.

(dowód: zaświadczenie k. 33, faktury, k. 34-40, decyzja k. 42, fotografie k. 369-371, zeznania powoda W. M. (1) k 377v)

W toku postępowania, pozwane (...) uznało częściowo roszczenie powoda W. M. (1) w zakresie odszkodowania do kwoty 10.414,99 zł, na którą składały się następujące pozycje:

- a) opłata za ceremonię pogrzebową – 800 zł,
- b) opłata za grób, pochówek, zezwolenie – 864 zł,
- c) opłata za przebudowę grobu do pochówku – 1.080 zł,
- d) opłata za grób murowany pojedynczy, dwupiętrowy – 756 zł (1/2 z kwoty 1.512 zł),
- e) garnitur dla zmarłego – 380 zł,
- f) przygotowanie świątyni do obrzędu pogrzebowego – 200 zł,
- g) opłata za zezwolenie na budowę pomnika wraz z opłatą za wjazd – 324 zł,
- h) obsługa pogrzebu, trumna, autobus, nekrolog, kwity, transport, kremacja – 4.482 zł,
- i) zakup obuwia – 448,99 zł,
- j) obsługa pogrzebu, przygotowanie ciała do pogrzebu – 324 zł.

Pozwany przyjął 60%-owe przyczynienie się K. M. (4) do powstania szkody i dlatego wypłacie podlegała kwota 4.166 zł. Jednocześnie pozwany odmówił partycypacji w kosztach pomnika w wysokości 14.560 zł.

(niezaprzeczone, dowód: pismo pozwanej k. 293v)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo co do zasady zasługiwało na uwzględnienie w całości, choć nie w pełnej wysokości dochodzonych pozwem roszczeń.

Na wstępie i dla porządku wskazania wymaga, że poza sporem pozostawała kwestia odpowiedzialności pozwanego (...) za skutki wypadku z dnia 6 września 2015 r., w następstwie którego śmierć poniósł K. M. (2) będący synem, bratem i wnukiem powodów, odpowiedzialności tej bowiem pozwany nie kwestionował. Poza sporem pozostawały również okoliczności samego wypadku, w tym brak zapiętych pasów bezpieczeństwa w czasie wypadku. Pozwany również nie kwestionował faktu, że wszyscy powodowie wskutek śmiertelnego wypadku, jakiemu uległ K. M. (2), doznali krzywdy, związanej z odczuwalnym cierpieniem i bólem po stracie osoby najbliższej. Niemniej jednak strony odmiennie oceniały rozmiar następstw wypadku z dnia 6 września 2015 r. w kontekście skali doznanych przez powodów krzywd i cierpień psychicznych. Pozwany podnosił konsekwentnie, że okoliczności sprawy nie uzasadniają roszczeń powodów z uwagi na ich zdecydowane wygórowanie. Dlatego też w tych okolicznościach istota rozstrzygnięcia ogniskowała się wokół wyjaśnienia i prawidłowego ustalenia, jak w rzeczywistym rozmiarze zdarzenie z dnia 6 września 2015 r. wpłynęło na życie powodów, na odczuwalny przez nich ból po stracie osoby bliskiej, a co w dalszej kolejności determinowało ustalenia na ich rzecz odpowiedniej w myśl przepisów art. 446 § 4 k.c. kwoty zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

Mają na uwadze treść artykułu 446 § 4 k.c. - przy ocenie zasadności i wysokości dochodzonego roszczenia, Sąd badał te okoliczności, które zostały przez powodów wskazane w pozwie w pierwszej kolejności, tj. nagłość śmierci K., poczucie osamotnienia, wstrząs psychiczny, rolę jaką K. pełnił w życiu każdego z powodów, rodzaj i charakter więzi

zmarłego z osobami najbliższymi oraz stopień w jakim powodowie będą umieli (bądź nie umieli) odnaleźć się w nowej rzeczywistości i na ile zdolni są do zaakceptowania obecnego stanu rzeczy.

Ustalając stan faktyczny, warunkujący jednocześnie ocenę okoliczności mających wpływ na zasadność i wysokość przyznanego zadośćuczynienia, Sąd oparł się na dołączonych do akt dokumentach, których wiarygodności żadna ze stron sporu nie kwestionowała, a także na zeznaniach powodów uznając, iż zeznania wymienionych są konsekwentne i szczerze, korespondują ze sobą i wzajemnie się uzupełniają. Wszystkie osoby przekazywały bowiem spójne informacje w zakresie relacji, jakie łączyły ich ze zmarłym K. M. (2).

Wbrew też zastrzeżeniom każdej ze stron, Sąd nie znalazł w istocie podstaw, aby zakwestionować wnioski wypływające z opinii sporządzonych przez biegłą psycholog A. P. oraz biegłą psychiatrę A. S., zwłaszcza w obliczu stanowczych zeznań złożonych przez powodów potwierdzających ich stan emocjonalny. Dlatego też, Sąd ostatecznie pominął dowód z uzupełniającej opinii biegłych psychiatry i psychologa, uznając, iż w zakresie niezbędnym dla rozstrzygnięcia sprawy stanowią one miarodajne i dostateczne źródło wiedzy w obszarze objętym opinią.

Materiał dowodowy zebrany w niniejszej sprawie w sposób bezsprzeczny potwierdza, że zmarłego K. M. (2) i każdego z sześciorga powodów łączyły bliskie, zażyłe relacje, a wszyscy wymienieni mogli liczyć na wzajemną pomoc i wsparcie. Z kolei skala i intensywność wzmiankowanych relacji w zależności od stopnia pokrewieństwa i etapu życia, w którym znajdował się zmarły były rzeczywiście (co znalazło zresztą odzwierciedlenie w poszczególnych żądaniach pozwu) różnialne.

Tak też K. M. (2) z rodzicami łączyły niewątpliwie bardzo serdeczne i silne relacje. Mieszkał on z rodzicami do czasu samej matury, czasie podjętych dalej swoich studiów we W., odwiedzał regularnie rodziców i spędzał z nimi oraz innymi członkami rodziny wszystkie uroczystości. Rodzice niewątpliwie wspierali go w jego muzycznej pasji, którą to zresztą syn ujawniał grając w gronie rodzinnym na instrumentach muzycznych, głównie na gitarze. Śmierć syna wywołała u rodziców traumatyczne przeżycia, u powoda W. M. (1) powstały zaburzenia subdepresyjne charakteryzujące się obniżonym nastrojem, zaburzoną umiejętnością przeżywania radości, podwyższonym napięciem emocjonalnym i drażliwością. U powódki A. M. (1) zaś informacja o śmierci kochanego syna wywołała depresję o łagodnym nasileniu, a stan ten wymaga w dalszym ciągu podjęcia indywidualnego kontaktu terapeutycznego z psychologiem. Każde z wymienionych powodów w początkowej fazie „oswajania się” z myślą o braku obecności syna – zmuszone było, dla przewyciężenia odczuwalnego bólu i cierpienia psychicznego – zażywać leki – (...), towarzyszyły temu również problemy ze snem.

O wysokości przyznanego powodom – rodzicom zmarłego K. M. (2) zdecydował między innymi fakt, że ból z powodu utraty dziecka przez rodziców ze swej zasady jest o wiele bardziej odczuwalny niż utrata bliskiej osoby przez innych członków rodziny, co jawi się sytuacją naturalną. Śmierć dziecka dla rodzica jest tragedią szczególnego rodzaju, gdyż zrywa więzi emocjonalne, jakie z założenia w sposób silny funkcjonują najdłużej, z reguły wynikającej choćby z naturalnego następstwa pokoleń, to dzieci otaczają opieką do późnej starości swych rodziców stanowiąc dla nich silne i częstokroć jedyne realne wsparcie. Śmierć dziecka w tym kontekście i sytuacji stanowi tu istotne zaburzenie tego naturalnego jak się wydaje porządku rzeczy. W odniesieniu zatem do W. i A. M. (1), krzywda jest tu tym bardziej bolesna, skoro odejście syna nastąpiło nagle, w okolicznościach tragicznego wypadku komunikacyjnego i spotkało młodego mężczyznę w pełni sił, jednocześnie osobę z licznymi planami na własną przyszłość. Warto tu powtórzyć, iż był on osobą utalentowaną muzycznie, grającą we własnym zespole.

Fakt, zaś posiadania dwojga innych dzieci (powodów M. i M.) nie może i nie będzie sam przez się kompensował utraty K. , a skutki jego śmierci dla rodziców będą rozciągać się na całe ich dalsze życie.

Dla przeciwwagi niejako jedynie wskazać tu należy, iż powód powrócił do aktywności zawodowej, realizuje obowiązki domowe, społecznie funkcjonuje prawidłowo.

Odnosząc się do rodzeństwa zmarłego wskazać należy, że doznana przez nich krzywda wiąże się przede wszystkim z zalem i cierpieniem po stracie brata i każde z nich w okresie powypadkowym odczuwało szok oraz niedowierzanie.

Niewątpliwie wszyscy wspólnie się wychowywali, razem spędzali czas i mieszkali w jednym, rodzinnym domu, nie dochodziło do konfliktów między nimi, a ich relacje były bliskie i prawidłowe. Niewątpliwie tragiczny charakter śmierci K. spotęgował tu krzywdę rodzeństwa zmarłego. Z kolei nasilenie tych negatywnych emocji nie przekroczyło jednak możliwości adaptacyjnych powodów M. M. (1) i M. M. (2). Każde z nich funkcjonuje w rolach społecznych i jest czynne zawodowo, co wpłynie odpowiednio na zmiarkowanie zadośćuczynienia.

W przypadku powódki K. M. (1) i H. B., ocena skali przeżycia krzywdy wywołanej śmiercią K. była podyktowana aktualnym stanem ich zdrowia i zdolnościami do przeżywania cierpienia. Zgromadzony w aktach materiał dowodowy nie pozwala przyjąć, że udar, który przeszła K. M. (1), po kilku dniach od śmierci wnuka pozostaje w bezpośrednim związku przyczynowym z przeżywaniem tragedii wywołanej śmiercią K.. Był on bowiem skutkiem wielu okoliczności takich jak nadciśnienie tętnicze oraz niewydolność krążenia, na które to cierpi wymieniona powódka.

U każdej z wymienionych powódek, pomimo istnienia współistniejących chorób, które charakteryzują się zubożeniem emocjonalnym, uproszczeniem uczuciowości lub obniżonym nastrojem, płaczliwością, w ich zeznaniach dała się zauważyć wyczuwalna tęsknota za wnukiem i ból związany z jego odejściem. Obie powódki wypowiadały się na temat K. bardzo życzliwie i ciepło. W następstwie jego śmierci doświadczyły trudności ze snem, rozpamiętywaniem o nim, odczulaniem niepokoju i brakiem radości.

Przy ustaleniu odpowiedniej kwoty tytułem zadośćuczynienia, Sąd miał na uwadze, że w chwili wypadku K. – obie powódki były w starszym wieku (około 85 lat) i więzi łączące każdą z nich z wnukiem oraz ich nagła utrata, choć są niepodważalne, nie mają tak dużego wpływu na dalsze ich życie, jak w przypadku np. śmierci osób bliżej spokrewnionych. Dlatego też, kwota należna tym powódkom od pozwanego musiała podlegać odpowiedniemu do powyższego zmiarkowaniu skoro relacje tych powódek z wnukiem nie wykraczały poza normalne i społecznie oczekiwane więzi łączące osoby z tym stopniem pokrewieństwa.

W tych okolicznościach, uchylenie się od wypłaty jakiegokolwiek świadczenia pieniężnego z tytułu śmierci osoby bliskiej przez pozwane (...) uchybiało treści art. 446 § 4 kc.

Dlatego też, w ocenie Sądu, kwotą wyjściową zadośćuczynienia:

- a) dla rodziców zmarłego – W. i A. M. (1) była kwota po 120.000 zł,
- b) dla rodzeństwa zmarłego – M. M. (1) i A. M. (1) była kwota po 70.000 zł,
- c) dla babek zmarłego – K. M. (1) i H. B. była kwota po 40.000 zł.

Wskazane wyżej kwoty, wymagały pomniejszenia z uwagi na przyjęty stopień przyczynienia się K. M. (2) do powstania szkody.

Strona powodowa nie kwestionowała faktu, że w czasie jazdy, K. M. (2) jako pasażer, nie miał zapiętych pasów. Jednocześnie nie odniosła się do stanu jego trzeźwości w tym dniu. Okoliczność ta została wykazana materiałem dowodowym w postaci dokumentów zebranych w postępowaniu karnym, a które to z kolei Sąd dopuścił jako dowód w niniejszej sprawie. Strony natomiast procesowo poróżniły się co do procentowego stopnia ustalenia stopnia przyczynienia do szkody przez ofiarę wypadku.

Pozwany określił bowiem ten stopień na poziomie 60%.

W ocenie Sądu, przyjęcie tak wnioskowanego przez pozwanego rozmiaru udziału K. M. (2) w skutkach wypadku nie znajduje oparcia w realiach sprawy.

Rozpatrując przyczynienie się K. do powstania szkody, należy mieć na uwadze, że zgodnie z opinią techniczną sporządzoną na potrzeby postępowania przygotowawczego (...) O. z dnia 24 listopada 2015 r. wynika, że decydującym czynnikiem mającym wpływ na zaistniały wypadek z dnia 6 września 2015 r. była nadmierna prędkość kierującego

pojazdem marki D. (...). Przekroczenie prędkości spowodowało utratę panowania nad pojazdem i utraty sterowności pojazdu. Gdyby zatem logicznie rzecz biorąc kierujący wskazanym pojazdem jechał z właściwą prędkością do wypadku w ogóle by nie doszło. To kierowca co nie ulega tu żadnej wątpliwości swoim zachowaniem spowodował wypadek. Niemniej jednak, K. M. (2) nie miał zapiętych pasów, co skutkowało tym, że jako jedyny z pasażerów jadących na tylnej kanapie – na skutek uderzenia - wypadł z auta, którym ostatecznie został przygnieciony. Niewątpliwie zatem, swoim zachowaniem znacznie przyczynił się do powstania szkody. Być może stopień upojenia alkoholowego, w którym znajdował się (przypomnieć należy, że w chwili śmierci w pobranej próbce krwi miał 1,8‰ alkoholu – vide opinia k 75v w aktach karnych (...)) miał wpływ na skrajnie nieroztropne podejście do powinności zapinania pasów, przy czym należy zaznaczyć, że stan nietrzeźwości K. nie miał wpływu na sam wypadek komunikacyjny, albowiem to nie on był kierowcą i to nie on decydował o technice i sposobie jazdy, lecz J. B., który w chwili wypadku był trzeźwy.

Z kolei nie sposób w ocenie Sądu przyjąć, iż skala przyczynienia sięgnęła pułapu 60%.

W ocenie Sądu bowiem zachowanie K. M., niewątpliwie nierozważne i o ciężarze z punktu widzenia przyczynowo skutkowego znaczące, w kontekście konieczności jednak przypisania zachowaniu kierowcy waloru przyczyny głównej i bezpośredniej musi być adekwatnie do powyższego ocenione.

Musi to siłą rzeczy przekładać się na stopień przyczynienia nie większy jednak niż 30%. Większy stopień natomiast w ocenie Sądu byłby nie do przyjęcia.

Choć bowiem element zachowania poszkodowanego w wypadku zdaje się w opinii mieć znaczenie dla rozmiaru następstw w tym śmierci W. M., to jednak powyższe kłóciłoby się z pewną logiką rozumowania dotyczącą śmierci jako skutku związanego z ruchem pojazdu. To ostatecznie pojazd i jego ruch oraz wypadek związany przede wszystkim z wadliwym sposobem prowadzenia pojazdu niewątpliwie spowodował obrażenia śmiertelne i nie sposób tej to okoliczności przypisać znaczenia marginalnego w rozumieniu znaczenia „mniejszościowego”, za czym optuje pozwany.

Z tym zresztą wiązała się odpowiedzialność karna jaką ostatecznie poniósł kierowca samochodu.

Stąd taka też, a nie inna ocena stopnia przyczynienia, przy czym jest ona siłą rzeczy zobiektywizowana i jednocześnie wyważona.

W realiach niniejszej sprawy Sąd przyjął zatem 30%-owe przyczynienie się do skutków i rozmiarów szkody powstałej w dniu 6 września 2015 r.

W związku z tym, ustalone wyjściowo kwoty zadośćuczynienia podlegały tym samym odpowiedniemu zmniejszeniu.

I tak na podstawie art. 446 § 4 k.c. w zw. 362 k.c. z art. 822 k.c. Sąd zasądził na rzecz:

- a) W. M. (1) i A. M. (1) kwoty po 84.000 zł (120.000 zł x 0,7),
- b) M. M. (1) i M. M. (2) kwoty po 49.000 zł (70.000 zł x 0,7),
- c) K. M. (1) i H. B. kwot po 28.000 zł (40.000 zł x 0,7).

W pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu jako pozbawione racji.

Jednocześnie Sąd ograniczył obowiązek pozwanego z tytułu zapłaty zadośćuczynienia o kwotę, jaką na mocy wyroku karnego w sprawie (...) przyznano tytułem nawiazki powodowi W. M. (1). Wynika to z oczywistego faktu, iż zasądzona wyrokiem karnym nawiazka ma charakter tożsamy z zadośćuczynieniem, współodpowiedzialność zaś pozwanego ze sprawcą jest odpowiedzialnością z różnych prawnie tytułów tj. in solidum.

Co do roszczenia odszkodowawczego - powód W. M. (1) wystąpił z żądaniem odszkodowawczym na podstawie art. 446 § 1 k.c. W związku ze śmiercią syna poniósł wydatki związane z organizacją i przygotowaniem ceremonii pogrzebu.

Przedłożył rachunki obrazujące wysokość kosztów usług i czynności związanych z pogrzebem syna. Ostatecznie domagał się kwoty 22.026,99 zł.

W toku postępowania pozwany uznał rację powoda i swoją odpowiedzialność do kwoty 4.166 zł (pismo pozwanego k. 293v).

Przedłożone przez powoda faktury i rachunki generalnie zasługiwały na uwzględnienie jako dokumenty miarodajne dla potrzeb wyliczenia odszkodowania w przeważającej części, nie były zresztą one co do zasady kwestionowane.

Sąd, bowiem obniżył jedynie wysokość kosztów związanych z grobem murowanym dwupiętrowym wyliczonym na kwotę 3.024 zł oraz nagrobka granitowego wyliczonego na kwotę 14.560 zł. Z przedłożonych dokumentów, w tym fotografii wynika, że zakupiony nagrobek był dwuosobowy, a usługa wykopania grobu również obejmowała prace na grób dwupiętrowy . Dlatego też Sąd stosownie i proporcjonalnie obniżył koszt nagrobka o połowę tj. do kwoty 7.280 zł oraz koszt związany z wykopaniem grobu do kwoty 2.000 zł. Nie można było w tym drugim wypadku obniżyć kwoty 3024,- zł wprost o połowę, skoro rachunek jak na k. 34b opiewał zarówno na „grób murowany dwupiętrowy” oraz za „obsługę pogrzebu”, co logicznie rzecz biorąc oznacza, iż wzmiankowanej wyżej kwoty nie należy wprost dzielić na pół, lecz zmniejszyć ją odpowiednio, skoro pozycja „obsługa pogrzebu” obciąża pozwanego w całości, co szerszego uzasadnienia nie wymaga.

Sąd nie uwzględnił nadto, kosztów związanych z opłatą za odpisy aktu urzędu stanu cywilnego wyliczone przez powoda na kwotę 143 zł, albowiem w ocenie Sądu nie jest to szkoda w efektywna szkoda w rozumieniu kodeksowym, a inny wydatek.

W związku z tym, Sąd na podstawie art. 446 § 1 k.c. w zw. z art. 362 k.c. i art. 822 k.c. uznał za uzasadnioną tytułem poniesionych wydatków kwotę 17 903,99 zł na którą składały się: wydatki związane z pogrzebem w wysokości 10.623,99 zł (bez aktów usc) oraz 1/2 kosztów zakupu pomnika, o których mowa wyżej, łącznie 17.903,99 zł (10.623,99 zł + 7.280 zł).

Kwotę tę dla celów wyliczenia ostatecznego odszkodowania należało pomniejszyć o stopień przyczynienia się tj. 30% (tj. przemnożyć przez 0,7) co zmniejszyło należność do 12.532,80 zł. Jednocześnie od tak ustalonej kwoty należało odjąć uznane i wypłacone w toku postępowania odszkodowanie w wysokości 4.166 zł (vide k. 293v), co dało ostatecznie zasadzoną w pkt I kwotę 8.366,80 zł. W pozostałym zakresie Sąd powództwo oddalił jako pozbawione racji.

O odsetkach Sąd orzekł w oparciu o przepisy art. 481 § 1 i 2 k.c., orzekając w zakresie żądania zadośćuczynienia zgodnie z żądaniem pozwu, zaś w przypadku żądania odszkodowania od dnia doręczenia pozwanemu odpisu pozwu (k. 287).

Pismem z dnia 17 sierpnia 2017 r. pełnomocnik powodów wezwał pozwane (...) do zapłaty zadośćuczynienia zakreślając termin 7 dni. Pisma zostały odebrane w dniu 23 sierpnia 2017 r. Zatem od dnia 30 sierpnia 2017 r. pozwany pozostaje w opóźnieniu i dlatego odsetki zasądzono zgodnie z żądaniem pozwu. Jednocześnie w toku postępowania likwidacyjnego, powód nie zgłaszał pozwanemu roszczenia odszkodowawczego, nie było zatem podstaw do zasądzenia odsetek wcześniej. W ocenie Sądu, pozwany najwcześniej mógł zapoznać się z tym żądaniem dopiero w dniu doręczenia mu odpisu pozwu, co nastąpiło w dniu 20 kwietnia 2018 r. i dlatego od tej daty Sąd zasądził odsetki od roszczenia odszkodowawczego. W pozostałym zakresie, roszczenie o odsetki oddalono jako pozbawione podstaw.

Na rozprawie pełnomocnik powoda W. M. (1) ograniczył powództwo w zakresie roszczenia odszkodowawczego do kwoty 22.026,99 zł. W związku z tym na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. w zw. z art. 203 § 1 i 4 k.p.c. Sąd umorzył postępowanie w tym zakresie. W ocenie Sądu, cofnięcie żądania nie było sprzeczne z przepisami prawa ani zasadami współżycia społecznego, nie zmierzało także do obejścia prawa.

Końcowo należy jedynie wskazać, iż Sąd uznał, że nie jest nieodzowna dalsza wnioskowana opinia biegłych, skoro powodowie nie dochodzą zadośćuczynień z tytułu uszczerbku, zaś opinie potwierdzają w istocie to co wynika z

przesłuchania świadków oraz stron, nie dając też podstaw dla uznania, by skutki śmierci członka rodziny w sposób radykalny wykraczały poza reakcję typową i w danych warunkach statystycznie oczekiwaną.

Zasiłek pogrzebowy nie mógł zaś wprost być zaliczony na poczet odszkodowania, skoro nie ma on charakteru ściśle kompensacyjnego jako świadczenie wypłacane w wysokości niezależnej od poniesionych kosztów i stanowiące element świadczeń w ramach szeroko pojętego zabezpieczenia społecznego.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c., rozstrzygając jednocześnie, że koszty te podlegać będą stosunkowemu rozdzieleniu. Z uwagi na zażalenie pozwanego na postanowienie w przedmiocie wynagrodzenia biegłych – niemożliwym stało się dokładne wyliczenie udziału każdej ze stron w kosztach postępowania. Dlatego też, rozliczenie kosztów pozostawiono do czasu uprawomocnienia się wyroku.